

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 2858/05
22.02.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Stojana Jokića, predsednika veća, Nikole Stanojevića, Mihala Rulića, Zvezdane Lutovac i Predraga Trifunovića, članova veća, u pravnoj stvari tužilje AA, koju zastupa punomoćnik AB, advokat, protiv tuženog BB, koga zastupa punomoćnik BV, advokat, radi raskida ugovora o doživotnom izdržavanju, rešavajući o reviziji tuženog izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Novom Sadu Gž. 3399/04 od 1. 6. 2005. godine, u sednici veća održanoj 22. 02. 2006. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao NEOSNOVANA revizija tuženog izjavljena protiv presude Okružnog suda u Novom Sadu Gž. 3399/04 od 1. 6. 2005. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Novom Sadu P. 5905/02 od 25. 5. 2004. godine u celosti je usvojen tužbeni zahtev tužilje i raskinut ugovor o doživotnom izdržavanju zaključen 18. 5. 1992. godine između tužilje kao primaoca izdržavanja i tuženog kao davaoca izdržavanja, pa je tuženi dužan trpeti da se na osnovu navedene presude uknjiži u celosti pravo svojine na ime tužilje na stanu broj _ površine __ m2 na __ spratu višespratne zgrade broj _ u __ u ul. __, sagrađena na parceli broj __, upisan u list nepokretnosti br. __ KÖ __ (VV), te tuženi obavezan da tuženoj naknadi troškove postupka u iznosu od 73. 790,00 dinara sve u roku od 15 dana pod pretnjom izvršenja.

Rešavajući o žalbi tuženog izjavljenoj protiv te presude, Okružni sud u Novom Sadu je presudom Gž. 3399/04 od 1. 6. 2005. godine, odbio žalbu kao neosnovanu a potvrdio presudu prvostepenog suda.

Protiv te presude Okružnog suda u Novom Sadu tuženi je blagovremeno izjavio reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu člana 386. ZPP ("Službeni list SFRJ" br. 4/77..."Službeni list SRJ" br. 27/92, sa svim izmenama i dopunama) u vezi člana 491. stav 4. ZPP ("Službeni glasnik RS" br. 125/04), Vrhovni sud je našao da revizija nije osnovana.

U provedenom postupku nema bitne povrede odredaba parničnog postupka iz člana 354. stav 2. tačka 11. ZPP, na koju revizijski sud pazi po službenoj dužnosti, a u reviziji se posebno ne ukazuje na postojanje drugih bitnih povreda odredaba parničnog postupka zbog kojih se revizija može izjaviti.

Razlozi revizije o pogrešnoj primeni materijalnog prava nisu osnovani.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju tužilja je tetka tuženom i zaključenje spornog ugovora o doživotnom izdržavanju inicirao je brat tužilje, a otac tuženog, koji je kasnije umro. Tužilja je rođena 1917. godine i živela je sama u stanu koji je bio predmet zaključenog ugovora o doživotnom izdržavanju, dok je tuženi sa svojim roditeljima živeo u __. Tuženi se prema navedenom ugovoru obavezao da će tužilju doživotno izdržavati na način i pod uslovima koji će joj obezbediti pristojan život prema njenim godinama i zdravstvenom stanju, da će je u slučaju bolesti negovati i obezbeđivati joj potrebnu zdravstvenu zaštitu, da će je obezbediti nedostajuća sredstva za pristojan život, te da će svojim i sredstvima svojih roditelja isplatiti otkupnu cenu stana u potpunosti, a koja je iznosila 1.026.976,00 dinara. Ugovorom je predviđeno da će stranke odvojeno živeti, ali da će u slučaju potrebe tužilje i njenog zdravstvenog stanja biti uspostavljena i zajednica života. Kao naknadu za pruženo izdržavanje tužilja je ostavila u nasleđe, odnosno predala u vlasništvo tuženom navedeni stan, s tim što je za sebe zadržala pravo doživotnog ploduživanja na njemu.

Dalje je utvrđeno, da je u pogledu otkupne cene stana tužilja isplatila iznos od 800.000,00 dinara, a razliku do pune cene stana isplatio tuženi. U periodu od zaključenja ugovora pa do 1977. godine tuženi nije novčano pomagao tužilju, a od tada pa do 2001. godine slao joj novac putem pošte u određenim mesečnim iznosima, a ukupno oko 10.000,00 dinara za ceo period. Tužilja je od 1997. godine invalid i koristi se štakama koje je sama kupila, a zbog invalidnosti u toku 2001. godine ostvarila je pravo na tuđu negu i pomoć, od kada je tuženi prestao da je novčano pomaže. Nakon zaključenja ugovora tuženi je nekoliko puta dolazio kod tužilje u posetu, kao i njegova majka, dok je otac tuženog tužilju obilazio prilikom službenih dolazaka u Beograd jednom u dva meseca. Tužilji je godinama bio pokvaren bojler u stanu a da tuženi ništa nije učinio da se isti poprave, pa je ona morala veš da pere kod svojih komšinica. One su joj pomagale oko održavanja higijene u stanu, kuvale, donosile joj hranu i lekove, a dovodile i lekare kada je to bilo potrebno.

Imajući u vidu ovako utvrđeno činjenično stanje, nižestepeni sudovi su pravilno primenili materijalno pravo, kada

su usvojili tužbeni zahtev i raskinuli navedeni ugovor o doživotnom izdržavanju.

Naime, prema odredbi stava 3. člana 120. Zakona o nasljeđivanju ("Službeni glasnik SRS" br.52/74, 1/80 i 25/82), koji se ima primeniti na materijalno pravni odnos stranaka shodno odredbi člana 237. stav 2. sada važećeg Zakona o nasljeđivanju, svaka strana može tražiti raskid ugovora o doživotnom izdržavanju kada druga strana ne izvršava svoje obaveze. U konkretnom slučaju nižestepeni sudovi su pravilno zaključili da tuženi nije prema tužilji u potpunosti izvršavao preuzete obaveze iz predmetnog ugovora. Retke i kratkotrajne posete tuženog i njegovih roditelja tužilji, ne mogu se smatrati adekvatnom pomoći, tim pre ako se uzme u obzir starost tužilje i njeno celokupno zdravstveno stanje, te činjenica da su njoj tu neophodnu pomoć pružale njene komšinice i prijateljice. Iako je tuženi imao saznanja da tužiljina veš mašina već godinama u kvaru i bojler, odnosno osnovni kućni aparati, ništa nije preduzeo na njihovoj popravci i da ih dovede u normalno stanje, a koji su inače tužilji bili neophodni za normalno i uobičajeno zadovoljavanje životnih potreba. Sama činjenica da je tužilja bila invalid i da je ostvarivala prava na tuđu pomoć i negu, govori o tome da joj je bila neophodna svakodnevna pomoć u smislu održavanja lične higijene, higijene u stanu, pripremanje hrane, nabavke namirnica i potrebnih lekova, a da to tuženi nije činio neposredno niti posredno preko drugih lica koje bi angažovao da to čine umesto njega. S tim u vezi, bez značaja je isticanje u reviziji tuženog da tužilja od njega nikada nije tražila nikakvu pomoć, pa ni od njegove porodice, jer je njegova obaveza prema ugovoru bila da tužilji obezbedi pristojan život prema njenim godinama i zdravstvenom stanju.

Ne stoji ni navod revizije da su nižestepeni sudovi pogrešno primenili materijalno pravo kada nisu uzeli u obzir predlog tuženog da se njegova obaveza preuzeta navedenim ugovorom preinači u doživotnu rentu. Stoji činjenica da je tuženi u svom pismenom podnesku od 12. 11. 2002. godine naveo, da iako se prilike objektivno nisu promenile da bi ispunjenje spornog ugovora bilo znatno otežano, smatra da se odnos među strankama može urediti shodno uredbi člana 122. Zakona o nasljeđivanju iz 1974. godine i obaveza tuženog iz navedenog ugovora preinači u doživotnu rentu. Međutim, pravo primaoca izdržavanja na preinačenje u doživotnu novčanu rentu, koja je inače predviđeno odredbom člana 121, a ne članom 122, Zakona o nasljeđivanju, koji je važio u vreme zaključenja spornog ugovora, uslovljeno je pokretanjem spora od strane jedne ili druge ugovorne strane za novo uređenje ugovorenih obaveza usled promenjenih prilika i otežanog ispunjenja obaveze te strane. U takvoj situaciji sud može pravo primaoca izdržavanja preinačiti u doživotnu novčanu rentu, ako to odgovara i jednoj i drugoj strani. To dalje znači, da je tuženi takav zahtev mogao da istakne u ovom sporu samo u formi protiv tužbe, te kako to nije učinio, nižestepeni sudovi nisu ni imali obavezu da o njemu raspravljaju i odlučuju.

Ostalim navodima revizije u suštini se drugostepena presuda pobija zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, a kako se sa tog razloga prema izričitoj odredbi člana 385. stav 3. ZPP, revizija ne može izjaviti, to ih ovaj sud nije uzimao u predmet posebne ocene niti obrazlagao.

Sa napred navedenih razloga, na osnovu člana 393. ZPP, Vrhovni sud je odlučio kao u izreci presude.

Predsednik veća-sudija,

Stojan Jokić, s.r.

Za tačnost otpavka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

nn